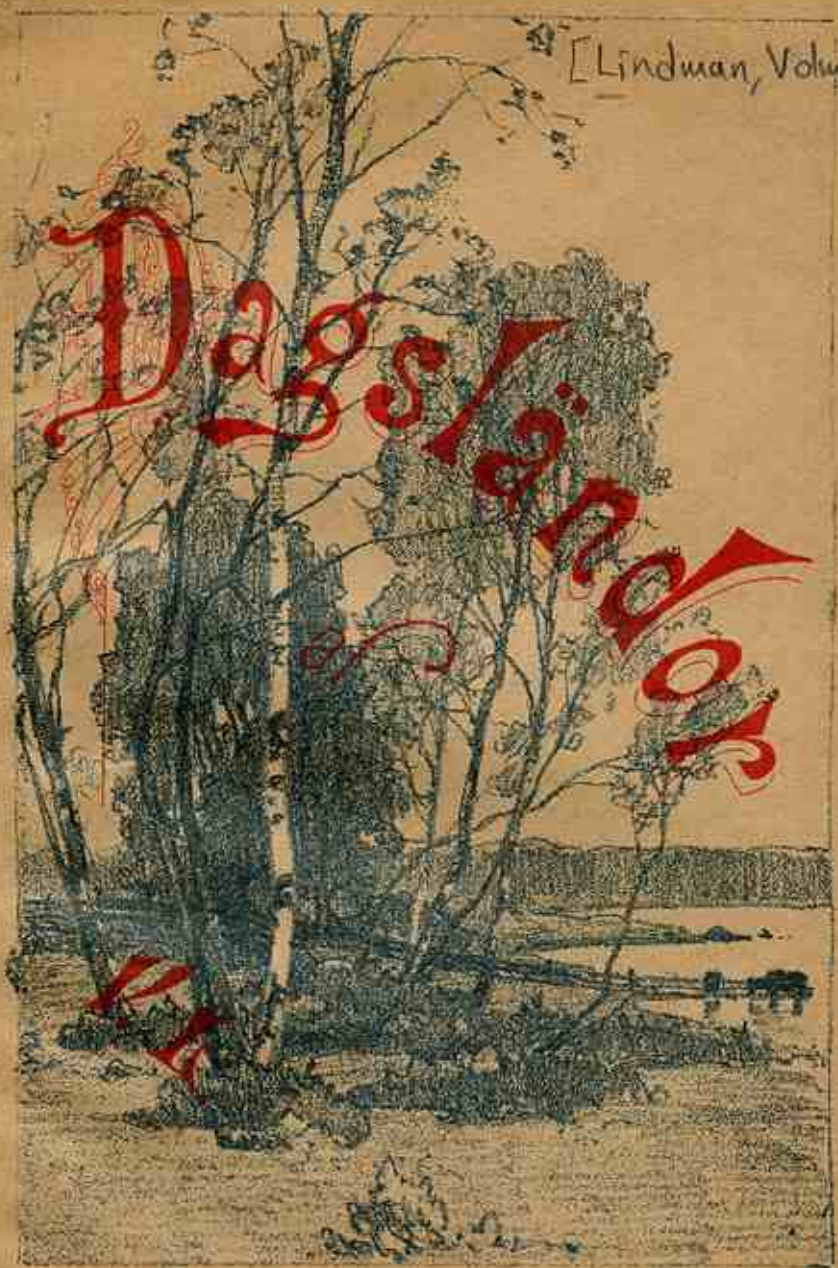

[Lindman, Volmar]

Das
Lust-
Jäger-
Loch

IV 61

Kypsel

Lindman, Volmar

DAGSLÄNDOR.

NYA DIKTER

af

Y. F.

FÖRFATTARENS FÖRLAG.

BORGÅ, 1887.
G. L. SÖDERSTRÖMS TRYCKERI.

Dagsländor.

Små vingade väsen sväfva
I qvällsolens skära glans,
Kring blommornas rund på stranden
De tråda sin luftiga dans.

Nyss vakna ur årslång dvala
I fjettrande puppas natt,
Allt synes dem nu så ljuffigt,
Så leende, härligt och gladt.

Hvad känna de till de stormar,
Som härja kring tidens ström,
Hvad veta de att så flyktig
Är lefnadens skönaste dröm.

Minns du?

Minns du än den gång, då säll hon lade
Armen kring ditt lif och barnsligt sade:

„Än ett år och på den vida jorden
Ingen såsom jag är lycklig vorden“?

Tider svunnit, tunga, dystra tider,
Och du funnit lyckan först omsider.

Nu skall väl till henne glad du gånga.
Efter är af rolös väntan långa.

Gå att spörja: „Om jag din är vorden,
Är du nu den sällaste på jorden?“

Oförnöjsamhet.

Du, som uti lifvet finner ängslan blott och sorg och qual,
Lyfta upp ditt mulna anlet, blicka ut kring sjö och dal.

Ser du ej hur vågen gungar ungdomsyr mot blomprydd
strand,
Och hur furan med sin krona söker famna himlens rand?

Lyssna! Hör, hur sången klingar tonfast från hvar-
enda vrå,
Hur i fria rymder lärkan vill sin fröjd i drillar slå.

Hör, hur bäcken muntert sorlar, ilande på slingrig
stig,
För att hinna vida vatten och att der få sola sig.

Bor ej här i stoftets minsta, halftförgättna, ringa lif,
Es i alla skiften ostörd sällhet, fri från knot och kif.

Men du klagar, du, som eger allt hvad lifvet skönast
har,
Som i skaparen, den högste, ser en huldrik Gud och far.

Likhet.

En liten fogel sväfvat
På lätta vingars par,
Från lifvets larm härnere
Till ljus och frid han far.

Men ack, så lång är vägen
Och vingen är så svag,
Och natten gör en ända
Uppå den ljusa dag.

Med sakna'ns sorgsna qvitter
Han sjuncker åter ner,
Och uti drömmen endast
Sin längtan uppfylld ser.

Hur liknar väl ej denna
Vår, barn af stoftets värld,
Af tankens vingar burna,
Från tiden ställda färd.

För att på lifvets gåta,
Så svärlöst, men så stor,

Få bringa hit den lösning,
Som än der fjerran bor.

Att till de tusen frågor,
Som oss ett töcken var,
Ur evig vishets källa
Utverka ljus och svar.

Strid!

Han lyckats. Ett dån af applåder
Igenom salongen går.
Förtrollande likt, i en vändning
Det allmännas gunst han får.

Men fastän han hyllningen fattar
Och vet att den välment är,
I djupet likväl af sitt inre
En bitter känsla han bär.

Han vet hvilka strider han kämpat
Förr'n målet han nått till sist,
Han känner de offer de kostat,
Framdragna ur nöd och brist.

Och nu, då han hunnit det sökta,
Hvad ägde väl mer han kvar?
En bräcklig, snart bristande hydda,
Der själen en flykting var.

Ro!

Hon suttit Guds långa dagen
Och trampat sin symaskin,
Och följt med den matta blicken
En söm förvillande fin.

Nu stundar mot qväll det redan
Och skymningen faller på,
Hon söker en flyktig hvila
Och låter sitt arbet stå.

Och snart emot stolkarm lutad
Hon slumrar så skönt och godt,
All möda och strid, de hafva
Liksom i ett nu förgått.

Af drömmens genier buren
Långt bort ifrån tvångets värld
I riklighet nu af lyckan
Hon njuter på sällspord färd.

Och rosorna, nyss så vissna
På magrade kinders par,
I hast sig förbytt i purpur
Så tjusande, underbar.

Vilsen.

Från nattlig himmel stjernan såg
Med välbehag på lugnad våg,
Ett återsken af himmelskt ljus
Hon slöt ifrån Gud Faders hus.

På stranden enslig yngling satt
Och drömde i den stilla natt,
Af feberglöd hans hjerta slog
Och stum en suck ur bröstet drog

Han vilsen var, i tidens famn
Hvad egde han? ej hem, ej namn,
Och dock som mången varmt han trott
Att sanning blott i lifvet bott.

Med välbehag på lugnad våg
Från rymders fjerran stjernan såg,
Hvad visste hon af storm och strid,
Hon njöt af lugn, af himmelsk frid.

Bortresa.

Den med morgonsol'n hon lemnat
Har sin hvilas sköna läger,
Mycket än hon har att tolka,
Förr'n ett långt farväl hon säger.

Minnen ifrån barndomsdagar
Vill ännu hon återkalla,
Från den tid i syskonringen
Ännu funnos länkar alla.

Då ännu en faders öga
Ömt hvart steg i lifvet följde,
Och en moders varma kärlek
Rikt den med sin omvård höljde.

Då ännu på hoppets vingar,
Med en framtids frid och lycka
Gladt man kunde uti tanken
Lifvets väg i tiden smycka.

Detta allt och mycket annat
Nu så sällsamt själ'n betager,
Att hon ej det kan fördölja,
Vill det ge förnyad dager.

Då.

Då fjärden i skymning hvilat
Och månen sitt silfver strör,
Då ekot af dagens strider
Långt borta i fjerran dör;

Då sinnet från tvånget frigjort
Får hvila en stund, ja då
Vi skjuta från stranden jullen
Och sätta oss i, vi två.

Och sedan du skall mig hviska
De orden ännu en gång:
Hur trohet och flit förläna
En lycka för lifvet lång.

Hur mera än guld och häfver
Den rikdom är värd och stor,
Som fri från allt prål och skimmer
Uti våra hjertan bor.

Stackars liten!

Genom parkens kronor solens
Stråle guldgul går,
Och en svärm af söderns gäster
Glad sitt qvitter slår.

Öfver mila bygder hunnen
Från ett fjerran land
Säll den helsar sommarns skönhet,
Älskad barndomsstrand.

Vid sin bok i slutna kammar,
Stödd mot väggfast bord,
Liten pilt med möda samlar
Präntadt visdomsord.

Långsamt går det, tårar fukta
Röda kinders par;
Ack hur gerna nu der ute
Ock den lille var.

Dock här hjälper ej att streta,
Färskt i minnet går

Lärarns uppsyn, der med riset
Höjdt till näpst han står.

Stackars liten! bädda boken
Ned i närmsta vrå,
Och från kammarqvalmets tonga
I det fria gå.

Dagar finnas nog för tvånget,
Lifvets långa strid;
Sann är blott den fröjd vi njuta
I vår barndomstid.

Illusioner.

Grund är stranden, vassen trivves der
Och mot hösten rika tofsar bär,
Grund är stranden, böljan knappast när
Upp till knäet, fast i svall hon går.

Bättre ställe dock ej finnes lätt,
Då man blifvit på det torra mätt,
Då till hafs man vill på ströftåg gå,
Vikingfärder djerft försöka på.

Gamla ekan, ren i mången dust
Välbekant med bränningkransad kust,
Annat dock än pryddlig drake lik,
Bär i fann en ystert stämd publik.

Åttaåring här befålet för,
Ve den arme, ej hans order hör,
Utan prut han sig ett respass får,
Som kan kosta mången bitter tår.

Så man leker, yrar år från år,
Varsnar ej hur tiden undan går,

Varnsar ej dess flykt, förr'n ren en man
Illusioner blott man spåra kan.

Och på stället, der helt nyss man trott
Att blott fröjder uti lifvet bott,
Finna numera knappt en spillra kvar
Af det luftslott, som ens stolthet var.

Spörsmål.

Här skall allt det outtydda,
Oförstådda, underbara,
Som i tingens sköte döljes,
Uppenbart för menskan vara?

När skall allt det okänt tomma,
Som vår andes väg betäcker,
Få i ljusets magt ett bistånd,
Som det fram i dagen väcker?

När skall stridens fackla mer ej
Mensklighetens öden styra,
Guldets glans dess åtrå leda
Till en hetsig, dårlik yra?

När skall tanken mogna ensamt
För det sköna, sanna, stora,
Lumpenhetens tusen villor
Sig uti sig sjelf förlora?

När skall rik och fattig unnas
Samma mått af mensklig ära,

Kryperiets bojar brista
Som en fadd, föraklig lära?

Frågar — gamla — dock så nya,
Dem i arf man öfverläter
Att förklinga spårlöst, hamna
Glömda, men att födas åter.

Höst.

Iöst. Gasen sitt skimmer gjuter
Helt svagt öfver fuktad sten,
Och hvimlet och kifvet mattas —
En stund — de är dödstyst ren.

Butikernas fönster håljer
En natt snart dyster och skum,
Der larret och lifvet rådde
Få lugnet och hvilat rum.

Men följ längs den långa raden
Gråduskiga, låga hus,
Der friden en vrå ej finner
Bland nedrigt förfall och dus.

Der sömniga dankar sända
Bak slamsig gardin ett matt,
Men talande, sorgset skimmer
Ur lasten och brottets natt.

Hur mängen gryende lycka
Och tro på en bättre magt

Har här ej sitt sista offer
På lustarnas altar lagt?

Hur många nog bittra tårar
Har här man ej gråtit ut,
Då upp ur en hetsig yra
Man vaknat till sans till slut?

Och dock — som så mycket annat —
Man låter det bli dervid,
Nog inbilsk, att allt det snöda
Skall botas i sinom tid.

Flarn.

Piltén pilt på stranden leker,
Solljus ler ur ögon blå,
Och med stolthet han betraktar
Hur hans skepp till segels gå.

Än en nick till lycklig rosa,
Bort det bär i ystert tåg,
Som med vinsten ren i fickan
Småler redarn glad i håg.

Tidigt nästa dag han hastar
Ned till stranden, böljan slår
Vredgad upp och fårar sanden,
Stänker kring sig tår på tår.

Piltén ut kring djupet spejar,
Bidar att på återtåg
Lastade med rika skatter
Skeppen fauna hemmets våg.

Lycklige! Ej änn' han känner
Stormars ras kring öde haf,
Att blott flarn hans lekverk funnit
I dess våta famn sin graf,

Tids nog kanske dagar stunda,
Då han själf ett flarn också
Hopplöst sträfvar fjerran stränder
Efter långa mödor nå.

Sommarro.

Der viken näpet bugtar sig inåt land
Och vågen rullar fram uti skum ibland,
Just der är rätta stället för fångst och tur,
Då fullgjord pligt har kufvat hvart tvång i bar.

Der kan man redan dröja i ro förtöjd,
Fast sol ännu ej famnar den blåa höjd,
Der kan man makligt sitta med spöt i hand,
Då sången börjar vakna på närmsta strand.

Och sen af djupets skatter man samlat nog,
Ett gladt: välkommen! bjuder den gröna skog,
Der smultron saftigt småle bland björk och al
Och skuggan vinkar härlig och rik och sval.

En lantlig middag sedan af smör och bröd
Och något litet tilltugg, ej spår om nöd,
Ett färdigt tillredt läger af blom och strå
Och frihet, ostörd frihet — skall väl förslå.

Först då till hvila vågen har kysst sin strand
Man skjuter jullen småningom ut från land,
Och helt förnöjd i hägen, vid årars par,
I nattens stillhet hem till sin hydda far.

Till hafvet.

¹⁸⁴⁸
Haf, uppå din strand jag suttit mången qväll försänt
i låg,
Sett din fann af skum bestänkas, sett den lugnas våg
för våg.

Och i tanken tyst jag frågat hvad du liknar der du
far
Svallande, der lugn du hvilar, värn för storm och vin-
dar bar.

Och på mina tankars frågor svar jag sport utur min
barm:
Att du liknar menskans inre under lifvets frid som larm.

Liksom alla strider födas, finna lugn uti dess fann,
Somna sist ock storm och vågor bort uti din vida hamn.

Undra då ej att jag älskar dröja kvar uppå din strand,
Då i qvällen solen släcker fjerran i din våg sin brand.

Då det sista stråleknippet skimrande på ytan går,
Millioner klara perlor smälta i en silfvertår.

Ty då är du skönast vorden der du hvilar lugn och
mild,
Då du renast målar menskohjertats ro uti din bild.

Till min moder.

☉ moderskärlek, evigt sköna ord,
Af böjden länad åt den fallna jord,
Att sanning, storhet stoflets väsen lära;
Tag mot det lot, jag vill dig tacksamt bära.

Jag såg dig städse, hvart min stig ock bar,
En fridens engel vid min sida var.
Du oförändrad, hugnande och trogen,
Till sjelfupoffring huldrikt redobogen.

Jag såg dig vid min vagga, der jag arm,
Vanmäktig låg; invid din trygga barm,
Der jag mitt allt i lifvets morgon hade,
Du signande dig kring mitt väsen lade.

I barnårens lek och yatra glam,
Hur dök du ej ur hvarje gömma fram,
Att dela huldt den fröjd du visste vara
Blott flyktig här i stoflets lömska snara.

Igenom lifvets ungdomseden log
Du mot mig ständigt och hvar sky förtog,
Som hotade i moln min sol försänka,
Och så min stig på vilsen afväg länka.

Och dock hvad gaf jag dig för detta allt?
Ett oförståndigt hjertas gensvar kallt,
Kanske en otack, som i djupet brände
Uti din barm och hos dig venod tände.

Och dock med samma, samma varma glöd
Jag såg dig kvar hos mig intill den död,
Som ensamt kunde mig ditt guld beröfva,
Dig omotståndligt bort ur tiden söfva.

O moderskärlek, evigt sköna ord,
Af höjden länad åt den fallna jord,
Först nu i djupet jag din storhet fattar,
Först nu din skönhet rätt och sannt jag skattar.

Hvart adelt frö du sådde i min själ
Det bästa är, jag inser nu förväl,
Som der skall gro och mig allt framgent lära,
Att oförfalskad dig min hyllning bära.

Tag mot den därför, låt den bli en vård
Uti den tysta, lugna tempelgård,
Der grafvens gömma i sin famn dig sluter,
Den låga kullen stumt min tår begjuter.

Kanske nångång en krans af gröna blad,
På stället der, i vårsolns ljumma bad,
Då långt ur fjerran dig min helsning hunnit,
En hviskning bär mig, att den mål ock funnit.

Vid Jutas.

Jag stod vid Jutas. Solen fridfullt sände
Erån blåa rymder sina strålars guld;
Det var så härligt, i min barm sig tände
En känsla högstämd och för minnet huld,
Jag ville bort, långt bort med tanken fara,
Hos flydda tider helst en stund få vara.

Jag ville se engång i verkligheten
En skön bedrift från gångna bragders dar,
Då stort ett mål besjalar menskligheten,
Då kraft och mod än finns i bröstet kvar,
Då pligten fram dess högsta äflan leder,
För fosterjorden det kan stå med heder.

Jag ville se mitt folk, då det fick lära
Hvad kärlek mägtar och hvad mod förmår,
Då för det höga, ej för lumpen ära
Man som en ädel man i striden går,
En äkta son utaf sin moder danad,
Till frihet endast och all sanning manad.

Det var ju här, säg rörs ej varmt ditt sinne,
Som häfdens genius med en skrift så klar

Skref ner de orden: ej skall fly hans minne,
Som våra öden fram så hugstort bar,
Den lille mannen med sitt band om pannan,
Som pröfvat mycket, mer än mången annan.

Det var ju här hans Björneborgska skara
Med öppet frimod emot döden såg,
Som, om en värld den ville fritt förklara
All magt och glans, ej bytte bort sin håg:
Att ädelt kämpa, lida och försaka,
Att kräva litet, men ge mer tillbaka.

Hell, trefaldt hell I tappre, der i mullen
I hvilen ut från stormens, stridens dar;
Väl randas skiften, vissnar, sköflas kullen,
Men fast, orubbligt står dock minnet kvar;
I mulen tid det hviskar: gå med heder,
Som deras like du ditt väl bereder.

Kanske.

På grelliga godset man ger bankett,
Festmiddan är utsökt fin,
Och publikum gör efter etikett
Allt — äfven den ringaste min.

I galakostymer med glitter och prål
Parquetgolfven luttigt beströs,
Och flitigt man skockas kring sjudande bål,
Smått uppvärmd af slutad française.

Kristallkronor glimma i ljusvägors skrud,
Och glammet med tiden tar form
Och välborna fröken, den strålande brud
Gör lycka — alldeles enorm.

I landbondetorpet vid falnande glöd
En skara af hungriga små
Med tårar befuktar sitt stenhårda bröd,
Det sista den än kunnat få.

På halmbädd i dunklet, med döden i barm
Förtvinar dess timliga stöd,
Mor sitter vid rocken, förbleknad och arm
Och ser på den växande nöd.

På gräfliga godset i glitter prål
Parquetgolfven luftigt betrås,
Och flitigt man skockas kring sjudande bål,
Smått uppvärmd af slutad française.

Kanske att i morgon då strimmorna grytt
Af vaknande sol i det blå,
Då glammet der uppe för stunden har flytt,
Ett hjerta har upphört att slå.

Och fröjden, som nyss ibland skimmer och prakt
Så odelad gjöt sig försann,
Måhända den större välsignelse bragt,
Om ock till de arme den hann.

Bön.

Min Gud, till dig, då dagens sol sig tänder
Jag bringa vill min bön, min tack så varm,
Min Gud, till dig, då hon sitt afsked sänder,
Jag flyktar bort från tidens strid och larm.

Ty hvad kan jag, ett ringa kryp i gruset,
Ett vilset stoftgrand uppå lifvets haf,
Om du ej allt ur rätta fadershuset
Ditt barn förlänte och af kärlek gaf.

Hvad visste jag, om du allen ej lärde
Ur högsta visdom också mig ett spår,
Jag, som i dag, i alla tider närde
Den kunskap blott, hvars mål vid grafven står.

Hvad vore jag, om ej ditt hägn mig slöte
Din fadershand mig ledde fram? O Gud,
En vilsen ande i passioners sköte,
Ett lumpet lekverk klädd i stoftets skrud.

Att så ej är, att också jag kan nära
Ut i mitt inre salighetens lott,

Derför min fader vill jag barnsligt bära
Till dig mitt lof, om ock helt ringa blott.

Derför ur djupet af mitt bröst jag sänder
Min bön, min tack på hvarje skönhet arm,
Då dagens sol sin glans förnyad tänder,
Då ned hon bäddas undan tidens larm.

Jul.

³¹¹⁶
För hur kölden i knuten knakar,
Brasan muntert i spiseln sprakar,
Ingen rast, nu skall fliten råda,
Jul och sällhet till mötes skåda.

Bjellran klingar helt gladt i qvällen,
Stjernan tindrar på blåa pellen,
Och butikernas fönster pråla
Af en rikdom för svår att måla.

Granen nyss från sin vrå i skogen
Följt till torget förnöjd och trogen,
Nu i glittrande skrud hon väntar
Att snart julen på dörren gläntar.

Oro råder i barnens skara,
„Tänk om bocken här ren kan vara,
Pappa sagt att han ingen glömmar,
Att han frid i hvart hjerta gömmer.“

Tyst, nu hörde man tydligt stegen;
Hvart i blinken han nu tar vägen?

Utän skonsamhet skall han fångas;
Dock, hvem vågar — han kan ju stängas?

Oron växer, då i detsamma
Kommer strålande fryntlig mamma,
Karl skall kammas och Ellen tvättas.
Det som brister, i hast bör rättas.

Allt är redo; en kyss på munnen,
Salens dyrr flyger opp på stunden,
Glansen strömmar från ljusens skara,
Här kan mer ej blott irrsken vara.

Snart församlats nu gamla, unga;
Farfar ser man den yngste gunga,
Bocken sköter sitt värf, att ingen
Lottlös blir i den vida ringen.

Tiden lider — och bordet väntar,
Näpet köksan på dörren gläntar.
Hvem i qväll vill sig väl försinka
„Moja“ lutfisk och gröt och skinka?

Snart all verklighet dröm blott blifvit,
Bort till hvila har sömnen dritvit,
Tomten ensam den än försakar,
Öfver klapparnes hop han vakar.

Klippan.

Fångt borta uti hafvet
En enslig klippa står;
Emot dess branta bräddar
Sitt skumstänk vågen slår.

Ej bär hon i sitt sköte
Det minsta gröna strå —
Blott härjad, kall är barmen
Men hvitnad mossas på.

Blott härjad, kall är barmen;
Af tidens stormar tård,
I striden nu allena
Hon ser sin hela värld.

Men någongång, då lugnet
Ock hennes tröskel när,
Du kan på öde klippan
Se skymta klar en tår.

Från djupets salar hunnen
Dit opp i luftig dans
Han ler så sorgsot vacker
I aftonsolens glans.

Vexling.

~~1716~~
Han känner så väl till stället,
Så ofta han suttit der
I flydda sällare dagar
Och blickad kring sjö och skär.

Då var han ett barn, af alla
Mest älskad vid hemmets härd,
Nu dref han, en vilsen fogel,
Omkring i den vida värld.

Dock känner han till stället,
Der lönnen i grönan skrud
Står smyckad som förr en sammarns
Förklarade, väna brud.

Och likt sig är allt här ofvan,
Men vuxit har grafvens bredd
Och högre än förr är kullen,
Af vittrade värdar kladd.

Hvad kärast han ägt, hvad dyrast
Der nere nu bäddadt var,
Och själf en irrando ande,
Han dröjde vid griften kvar.

